

Kort om klima, miljø og energi

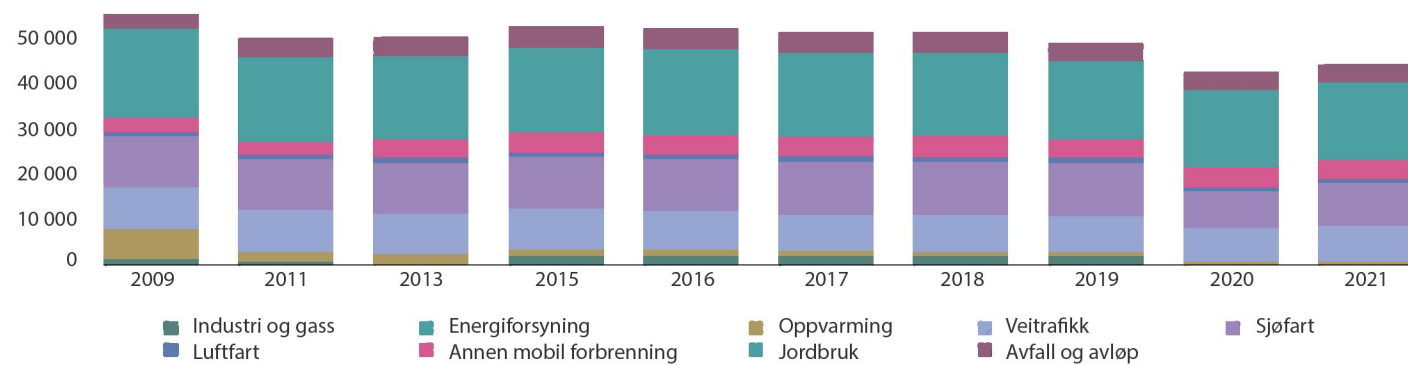
Kommunedelplan 2023-2030
Vestvågøy kommune

Status

Vestvågøy kommune må kutte direkte klimagassutslipp med minimum 50 %, innen 2030. Største direktutslippsskilde i Vestvågøy er fra jordbruk, sjøfart og veitrafikk.

Figur 1. Utslipp i Vestvågøy i årene 2009-2021 (Miljødirektoratet 2023) (tonn CO₂ ekvivalent*)

*CO₂-ekvivalent er en enhet som brukes i klimagassregnskap. Benevningen brukes for å kunne sammenligne de ulike klimagassenes oppvarmingspotensiale i atmosfæren. Utslipp av en klimagass målt i CO₂-ekvivalenter uttrykker hvor mye CO₂ som skal til for å gi tilsvarende oppvarming.

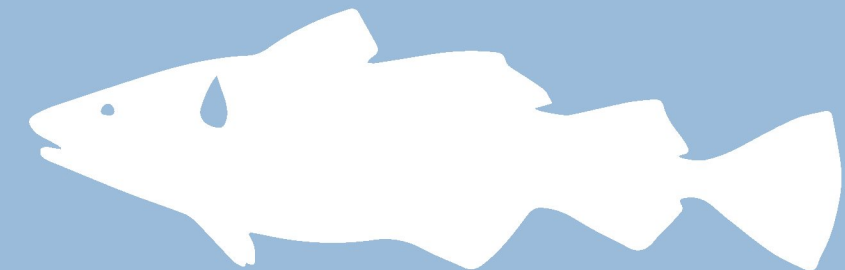
Middeltemperaturen i verden går opp. Ekstremvær er mer vanlig for hver inkrementelle økning av temperaturen.

Klimasonene i verden forskyves, forsterkes, eller reduseres. Dette påvirker enkeltarter, naturtyper, havet, kysten, vinden og jorda vi lever på, og høster av.

Målet med Parisavtalen (2016) er derfor å begrense oppvarmingen til 1,5 maks 2 grader celsius. Norge har forpliktet seg juridisk til avtalen gjennom Klimaloven (2018).

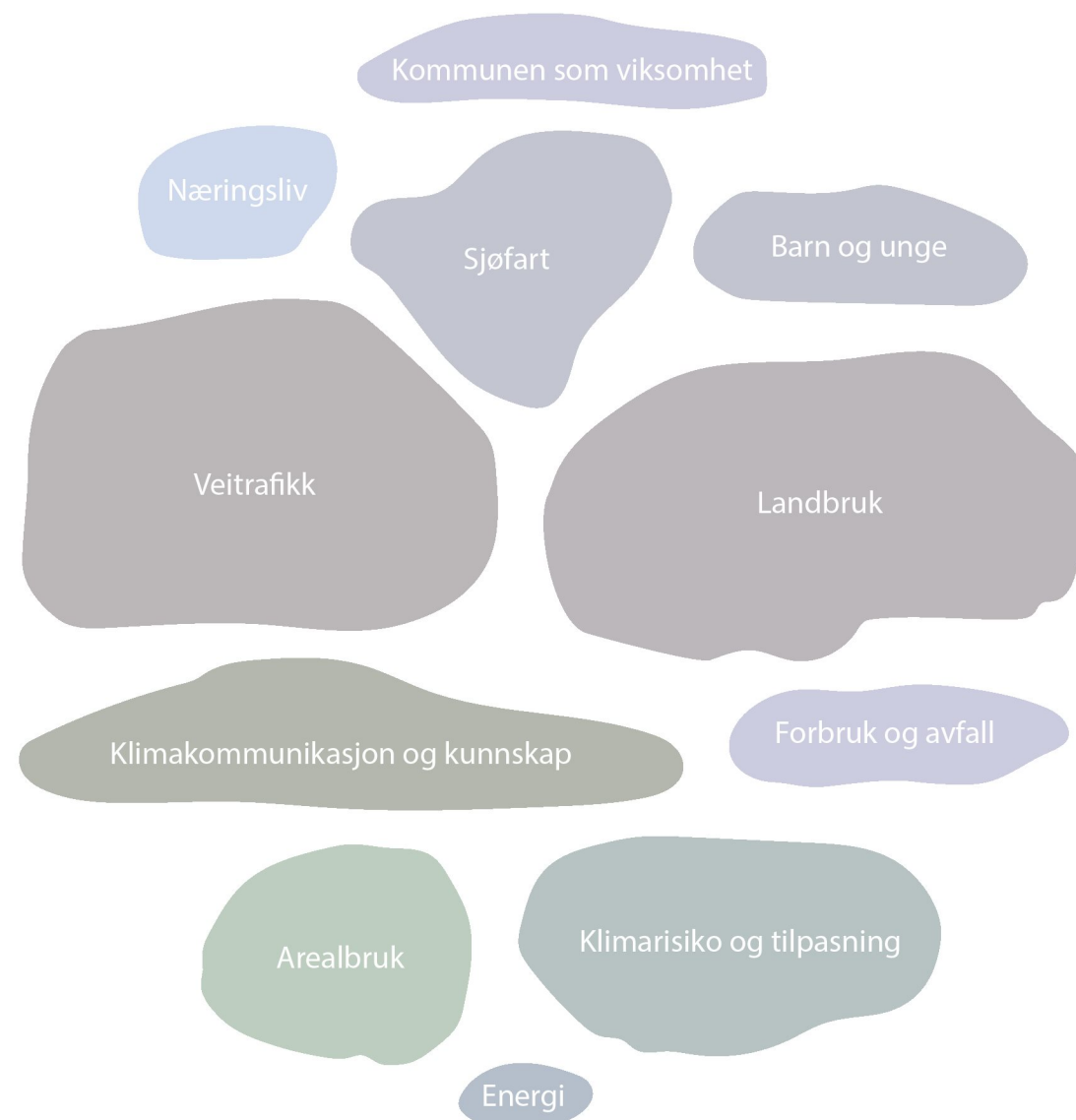
Klimagassutslippene skal ifølge loven, innen 2030 reduseres med minst 50 og opp mot 55 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990 (§3, klimaloven).

Kommunene er gitt ansvar å finne løsninger lokalt.

Hvordan skal vi sette i gang?

Kommunedelplan for klima, miljø og energi fremmer ett utslippsmål, og 11 tilhørende innsatsområder, med mål, strategier og tiltak for å nå utslippsmålet på 50% reduksjon av klimagassutslipp. Videre beskrives hovedmål, med eksempler på strategier og tiltak hentet fra planens handlingsdel.

Arealbruk — en balansert arealforvaltning — Tema tas ut av planen

~~Skal vi stanse tapet av naturmangfold må arealforvaltningen bli mer balansert. Det betyr at vi må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer, fremfor å bygge ut mer natur, og følge arealplanen for utbygging. Utbygging skal løses på arealer som er avsatt til bebyggelse. Ved dispensasjoner vil tilsvarende arealstørrelse avsatt til byggeformål, tas ut i revisjonen av kommuneplanens arealdel.~~

~~Innenfor arealbruk skal det blant annet jobbes for:~~

- ~~Økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede er utsatt for menneskelige inngrep~~
- ~~Utarbeide naturregnskap - miljøstatus for hver enkelt naturtype i kommunen~~
- ~~Utrede å innføre arealavgift til utbyggere for å redusere presset på naturtyper i planer og dispensasjonssaker.~~

Veitrafikk

- Innen 2030 skal utslippet fra det samlede transport i kommunen reduseres med minimum 10 % tilsvarende 876 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.
- Vestvågøy kommune skal ha et miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster som reduserer behovet for intern bilbruk og reduserer CO2-utslipp fra den lokale biltrafikken.

Innenfor veitrafikk skal det blant annet jobbes for:

- Tilrettelegge for ladeinfrastruktur og fyllestasjoner for alternativ drivstoff.
- Tilgjengelig kollektivtransporten skal prioriteres i bo og utviklingsprosjekter.
- Tilrettelegging og fremkommelighet for gående/syklende skal prioriteres, ved boligbygging, investeringer og drift.
- Redusere overflateparkering, og innføre parkeringsavgift.

Sjøfart

Innen 2030 skal utslippene i sjøfart i kommunen reduseres med 10 % - tilsvarende 1000 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.

Det skal blant annet tilrettelegge for:

- Ladeinfrastruktur og fyllestasjoner for alternativ drivstoff i havnene
- Mer gods fra vei til kjø
- Utrede mulighet for landstrøm til Cruisehavnen
- Utarbeidelse av havnebestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy

Landbruk

Landbrukssektoren skal opprettholde og øke dagens produksjon av landbruksprodukter, med redusert klima-avtrykk per. produserte enhet. Innen 2030 skal det samlede utslippet fra landbruket være redusert med 10%, tilsvarende 1750 tonn Co2.

Innenfor landbruket skal det blant annet jobbes for å:

- Redusere utslipp av metan ved fordøyelsesprosesser hos husdyr
- Redusere utslipp fra gjødsellager og jordbruksarealer
- Tidligere høsting av grovforet som gir redusert utslipp av metan
- Spredning av all husdyrgjødsel før 15. august
- Økt bruk av beite i melkeproduksjonen som gir mindre utslipp av metan

Forbruk og avfall

- 65% materialgjenvinning innen 2030 for ombruk og materialgjenvinning (LAS, og EUs rammedirektiv).
- Igangsette energiutnyttning – produsere strøm og varme lokalt i Vestvågøy.

Det skal jobbes for at:

- 70 % av husholdningsavfallet sendes til materialgjenvinning innen 2025
- En høy grad av gjenvinning, og tilrettelegging for ombruk av produkter gjennom tilskuddsordninger
- Få igangsatt et pilotprosjekt med avfallsleverandører om energiutnyttning av avfall

Klimarisiko – og tilpasning

Innen 2030 har Vestvågøy kommune utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) for alle områder som er utsatt for naturfarer, som oversvømmelser, flomrisiko, skredfare, jordras mv.

Vi skal:

- Innen 2030 har Vestvågøy kommune utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) for alle områder som er utsatt for flomrisiko, skredfare eller stormflo
- Utarbeide en overvannsveileder til egen drift, næringsliv og innbyggere

Næringsliv

Næringslivet i Vestvågøy skal fortsette den grønne omstillingen for å skape grønn konkurransekraft, i samarbeid med Vestvågøy kommune og Lofoten de Grønne øyer.

Vi skal:

- Øke andel bedrifter innen sirkulære, bærekraftige eller «grønne» næringer
- Ha flere treffpunkter og fora mellom kommunen og næringslivet om klimaarbeid

Klimakommunikasjon – og kunnskap

Kommunen skal drive et målrettet informasjons- og kommunikasjonsarbeid innenfor klima- og energifeltet, og fremstå som rollemodell for innbyggere, ansatte, næringslivet og andre kommuner.

Det skal blant annet jobbe for at :

- Vestvågøy kommune har en tydelig klimaprofil
- Temauke for miljø og klima i kommunal regi
- Støtte til søknads-skriving
- Ansette søkolog
- Fokus på å formidle fremtidige klimaløsninger

Energi – og elektrifisering

Vestvågøy må gå fra en energiforbruker til energiprodusent, med kraftprodusenter og Lofotkommuner som utviklingspartnere. Å igangsette egen produksjon av fornybar energi vil øke selvforsyningsgraden, og ikke belaste det konvensjonelle strømbruket, med tilhørende utgifter.

Vestvågøy kommune skal oppfordre til oppstart av konkrete prosjekter for mer energimix, som jordvarme, solvarme, vind, biogass, vannkraft, bølgekraft, i tilknytning til prosjekter med elektrifisering.

Vestvågøy kommune skal blant annet:

- Jobbe for flere lokale og alternative energikilder til produksjon av strøm
- Redusere energibehovet i nye og eksisterende næringsbygg og husholdninger

Barn og unge

Vi har høy klimaengasjementet blant barn og unge i Vestvågøy kommune.

I Vestvågøy kommune skal vi :

- Skape klimaengasjement
- Styrke kunnskap og informasjon om klima og miljøarbeid, med fokus på kreativt arbeid

Kommunen som virksomhet

Vestvågøy kommune skal ha en karbonnøytral drift innen 2040, og skal jobbe mot et lavutslippsamfunn innen 2040, jf. Veikartet Lofoten de Grønne øyene.

Karbonnøytral drift skal løses innenfor kommunens 7 områder ved blant annet :

Transport

- Innkjøp av lav og nullutslippsbiler
- Trafikksikker kommune

Bygg – og eiendom

- Kommunen etablerer et pilot i et kommunalt formålsbygg, ved å ta i bruk bærekraftige energisystemer som solcelle, jordvarme o.l
- Bruke miljøsertifiseringer (eg. BREAM, ISO sertifiseringer eller tilsvarende i alle offentlige byggeprosjekter
- Vestvågøy kommune har effektive driftssystemer og energiovervåkningssystemer for alle sine formålsbygg

Innkjøp

- Kommunen har klimaperspektivet ved innkjøp av produkter, tjenester og leverandører
- Kommunen har utarbeidet et eget innkjøpsreglement med miljø- og klimaperspektiv

Klima og miljøledelse

- Alle kommunale virksomheter skal miljøfyrtårnsertifiseres
- Aktiv miljøledelse

Vann- og avløp

- Energieffektivitet er en parameter i ny hovedplan for avløpssystemet i kommunen.
- Igangsette prosjekter i forbedring av pumpestasjoner for å minske antall overløp av avløpsvann direkte til vassdrag og for å redusere energiforbruket

Forbruk og avfall

- Kommunen har utarbeidet en plan for sirkulær økonomi i kommunen, med fokus på gjenbruk

Energibruk

- Investere i bærekraftige energistyringssystemer for alle kommunale bygg.
- Etablere pilot i kommunal formålsbygg, med bruk av en bærekraftig energikilde, for å høste erfaringer og bygge lokal kunnskap og praksis.
- Vi reduserer kommunens energiforbruk i bygg (målt per m² BTA) med 15%

Lavutslippssamfunn: Klimagassene i et samfunn er redusert, (ut i fra beste vitenskapelige grunnlag) for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen. I følge Miljødir. er klimasporene nede på 1,5 tonn Co₂ pr. innbygger (mot 10 tonn i dag).

*Karbonnøytral drift: Prosesser, virksomheter eller økonomisk aktivitet som i sum ikke fører til økt Co₂ innhold i atmosfæren

Næring, plan og utvikling 2023
Vestvågøy kommune

